Lieta Nr.6-70001517/19
SKA-893/2017
Administratīvo lietu departaments

**Latvijas Republikas Augstākā tiesa**
**LĒMUMS**
Rīgā 2017.gada 14.martā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Rudīte Vīduša,
tiesnesis Jānis Neimanis,
tiesnese Ilze Skultāne,

rakstveida procesā izskatīja SIA „Mapeteks" blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 20.janvāra lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt pieteikumu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Pieteicējai SIA „Mapeteks" izsniegta B kategorijas atļauja piesārņojošas darbības veikšanai zivju miltu un eļļas ražotnē „Pulkarne", kas atrodas Ķekavas novada Ķekavas pagastā.

[2] Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde pēc saņemtas sūdzības par traucējošu smaku no pieteicējas ražotnes 2016.gada 19.oktobrī pārbaudīja tās apkārtni.

Pārbaudes rezultātā 2016.gada 19.oktobrī tika sastādīts pārbaudes akts, kurā norādīts, ka ražotnes apkārtnē konstatēta traucējoša smaka. Pārbaudes aktā pieteicējai uzdots iesniegt informāciju par pārbaudes dienā ražotnē notiekošajiem procesiem un traucējošas smakas rašanās avotu.

Par minēto pārbaudi 2016.gada 20.oktobrī tika sastādīts arī smaku pārbaudes protokols, kurā atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 25.novembra noteikumu Nr. 724 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" (turpmāk – noteikumi Nr. 724) 21.punktam secināts, ka sūdzība ir pamatota, jo pārbaudes laikā konstatēta traucējoša smaka. Ar protokolu pieteicējai uzdots iesniegt attiecīgajai pašvaldībai informāciju par pārbaudes rezultātiem un iesniegt paskaidrojumus par konstatēto traucējošo smaku.

[3] Valsts vides dienests ar 2016.gada 9.decembra lēmumu atstāja negrozītu pārbaudes aktu. Protokolu atcēla daļā par pienākuma uzlikšanu pieteicējai iesniegt attiecīgajai pašvaldībai informāciju par pārbaudes rezultātiem, kā arī iesniegt paskaidrojumu par konstatējošo smaku (sakarā ar to, ka šāds pienākums jau pieteicējai uzlikts ar pārbaudes aktu), savukārt pārējā daļā to atstāja negrozītu.

[4] Pieteicēja vērsās administratīvajā tiesā ar pieteikumu par minētā lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru atstāts negrozīts pārbaudes akts un protokols. Pieteikumā norādīts, ka personu sūdzību varētu uzskatīt par pamatotu tikai tādā gadījumā, ja atbilstoši noteikumu Nr. 724 5. un 6.punktā paredzētajām metodēm tiktu konstatēts, ka pieteicēja pārsniegusi minētajos noteikumos paredzētās prasības par pieļaujamo smaku koncentrāciju.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 20.janvāra lēmumu atteikts pieņemt pieteikumu, jo lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Lēmumi, kurus iestāde pieņem administratīvā procesa gaitā un kuri ir vērsti uz sagatavošanos administratīvā akta izdošanai, bet vēl galīgi nenoregulē tiesiskās attiecības, ir starplēmumi. Tie nav administratīvie akti un attiecīgi nav pārsūdzami tiesā, ja vien paši par sevi būtiski neaizskar adresāta tiesības vai tiesiskās intereses.

[5.2] Pieteicējai ar pārsūdzēto lēmumu kā pārbaudes akta un protokola galīgo noformējumu uzliktais pienākums iesniegt paskaidrojumus par smaku izplatīšanos vēl nesasniedz administratīvā procesa mērķi. Tā ir darbība, kura veicama administratīvajā procesā, kura mērķis ir panākt traucējošu smaku samazināšanos. Paskaidrojumu sniegšana ir vērsta uz lēmuma pieņemšanai nepieciešamās informācijas iegūšanu. Tādējādi šis pieteicējai dotais uzdevums ir vērtējams kā informācijas iegūšana saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 59.pantu. Arī likuma „Par piesārņojumu" 6.panta trešā daļa paredz operatora pienākumu sniegt informāciju vides aizsardzības institūcijām. Līdz ar to pārsūdzētajam lēmumam nav galīga noregulējuma rakstura, tādēļ tas atzīstams par starplēmumu.

[5.3] Ja administratīvā procesa turpmākajā gaitā tiks konstatēti un netiks novērsti smaku koncentrācijas normu pārkāpumi, administratīvais process iespējami var noslēgties ar pieteicējai nelabvēlīgu lēmumu par saistošu ierobežojošo nosacījumu noteikšanu piesārņojošai darbībai (likuma „Par piesārņojumu" 6.panta ceturtā daļa), piesārņojošas darbības atļaujas nosacījumu pārskatīšanu (likuma „Par piesārņojumu" 32.panta trešās daļas 1.punkts) vai iekārtas darbības apturēšanu (likuma „Par piesārņojumu" $32.^9$ otrā daļa). Attiecīgs lēmums būtu administratīvais akts, un pieteicēja to varētu pārsūdzēt. No pārsūdzētā lēmuma neizriet, ka pieteicējai nelabvēlīgs lēmums noteikti vai ar lielu ticamību tiks pieņemts. Tas būs atkarīgs no pieteicējas paskaidrojumu izvērtēšanas un tālākajām darbībām.

[5.4] Pienākums iesniegt paskaidrojumus nav tik būtisks apgrūtinājums, lai pret to būtu tiesības atsevišķi iebilst. Pieteicējai kā komersantei, kura nodarbojas ar komercdarbību B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas ietvaros, ir jābūt gatavai pastāvīgi kontrolēt savu piesārņojošo darbību un attiecīgās atļaujas darbības nosacījumu ievērošanu, kā arī sadarboties ar Valsts vides dienestu situācijas noskaidrošanai. Tādējādi pārsūdzētajam lēmumam nav būtiskas ietekmes.

[6] Pieteicēja par tiesneša lēmumu iesniedza blakus sūdzību. Tajā pieteicēja neiebilst, ka pārsūdzētais lēmums ir starplēmums, taču uzskata, ka tas būtiski ietekmē tās tiesības. Pieteicēja norāda, ka protokolā, secinot, ka sūdzība par traucējošu smaku ir pamatota, tiek atzīta pieteicējas vaina pārkāpumā saistībā ar piesārņojošas darbības veikšanu. Ja par pieteicējas darbību gada laikā trīs sūdzības tiks atzītas par pamatotām, tad saskaņā ar noteikumu Nr. 724 12.punktu pieteicējai iestājas papildu atbildība un izdevumi.

**Motīvu daļa**

[7] Augstākā tiesa līdzīgā lietā jau ir vērtējusi lēmumu, ar kuru personas sūdzība par traucējošas smakas esību atzīta par pamatotu un sakarā ar to pieteicējai kā piesārņojošas darbības operatorei uzdots iesniegt papildu informāciju (*sk. 2017.gada 27.februāra lēmumu lietā Nr. SKA-873/2017*). Turpmāk izklāstītie motīvi satur minētajā lietā atzīto.

[8] No Administratīvā procesa likuma 184.panta un 1.panta trešajā daļā norādītā administratīvā akta jēdziena skaidrojuma izriet, ka pieteikumu tiesā persona var iesniegt par tādu iestādes lēmumu, kuram attiecīgajā administratīvajā procesā ir galīgā noregulējuma raksturs. Starplēmuma atsevišķa pārsūdzība pieļaujama vien tad, ja tas pats par sevi skar personas būtiskas tiesības vai tiesiskās intereses vai būtiski apgrūtina to īstenošanu.

[9] Rajona tiesas tiesnesis pamatoti atzinis, ka ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai uzdotais pienākums iesniegt informāciju par pārbaudes dienā ražotnē notiekošajiem procesiem un traucējošas smakas rašanās avotu vēl nesasniedz administratīvā procesa mērķi. Tās ir darbības, kuras veicamas administratīvajā procesā, kura mērķis ir novērst iespējamu smaku koncentrācijas normu pārkāpumu. Līdz ar to pārsūdzētajam lēmumam nav galīga noregulējuma rakstura un tas ir uzskatāms par starplēmumu.

[10] Pieteicēja uzskata, ka pārsūdzētais lēmums ir tāda veida starplēmums, kas pats par sevi būtiski skar tās tiesības. Pieteicējas ieskatā, konstatējot, ka sūdzība par traucējošu smaku ir pamatota, tiek atzīta pieteicējas vaina normatīvo aktu prasību pārkāpumā piesārņojošās darbības veikšanā, un pieteicējai atbilstoši noteikumu Nr. 724 12.punktam iestājas pienākums reizi sešos mēnešos veikt smakas koncentrācijas un emisijas plūsmas ātruma mērījumus.

Saņemot sūdzību par traucējošas smakas esību, Valsts vides dienestam atbilstoši noteikumu Nr. 724 18.punktam jāveic pārbaude un jānovērtē smakas radītie traucējumi, kā arī jāfiksē novērojumi protokolā. Vienlaikus šādas pārbaudes uzdevums nav konstatēt operatora pieļautus pārkāpumus attiecībā uz pieļaujamo smakas koncentrāciju, bet gan fiksēt pastāvošo situāciju par traucējošas smakas esību un nepieciešamības gadījumā likt operatoram veikt papildu darbības, lai pārliecinātos par tā piesārņojošās darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām. Tādēļ sūdzības par traucējošu smaku atzīšana par pamatotu pati par sevi nenorāda uz operatora vainu normatīvo aktu prasību pārkāpumā.

Iespēja, ka sūdzības par traucējošu smaku atzīšana par pamatotu var novest pie operatora pienākuma reizi sešos mēnešos veikt smaku koncentrācijas mērījumus, nenozīmē, ka līdz ar to pieteicējai tiek uzlikts kāds īpaši apgrūtinošs smaku emisijas kontroles pasākums. Pienākums pieteicējai veikt emisiju kontroles un uzraudzības pasākumus izriet gan no normatīvajiem aktiem – likuma „Par piesārņojumu" un noteikumiem Nr. 724, gan no atļaujas piesārņojošu darbību veikšanai. Kā jau pamatoti akcentējis arī rajona tiesas tiesnesis, pieteicējai kā komersantei, kura nodarbojas ar komercdarbību B kategorijas piesārņošanas darbības atļaujas ietvaros, ir jābūt gatavai pastāvīgi kontrolēt savu piesārņojošo darbību un attiecīgās atļaujas darbības nosacījumu ievērošanu, kā arī šajā sakarā sadarboties ar Valsts vides dienestu situācijas noskaidrošanā. Šādu kontroles pasākumu veikšana ir pienākums, ar kuru pieteicējai kā piesārņojošas darbības veicējai ir jārēķinās.

Līdz ar to tas, ka pārsūdzētajā lēmumā sūdzība par traucējošu smaku atzīta par pamatotu, neliecina, ka ir būtiski ietekmētas pieteicējas tiesības vai tiesiskās intereses.

[11] Ievērojot minēto, rajona tiesas tiesneša lēmuma atcelšanai nav pamata.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākā tiesa

**nolēma**

atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 20.janvāra lēmumu, bet SIA „Mapeteks" blakus sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

| | |
|---|---|
| Tiesnese | R. Vīduša |
| Tiesnesis | J. Neimanis |
| Tiesnese | I. Skultāne |